Beleidsplan 2027-2030

Samen koersen op: ‘gezond gewoon’

Wij maken samen gezond gewoon

GGD West-Brabant

Volgende >

‘Wij maken samen gezond gewoon! Dat is onze belofte. Daar gaan we voor. In deze onstuimige tijden kiezen we voor nieuwe accenten. Zodat we kunnen blijven bouwen aan een samenleving, waarin iedereen zo gezond mogelijk kan opgroeien en ouder worden.

- *Sebastiaan Baan, Directeur Publieke Gezondheid GGD West-Brabant*
- *Thérèse Claassen, Directeur Publieke Gezondheid GGD Hart voor Brabant*

GGD West-Brabant

Voorwoord

Met trots presenteren wij het beleidsplan 2027-2030 van de GGD West-Brabant.

De GGD staat voor het versterken en aanjagen van de publieke gezondheid in West-Brabant. Dit doen we voor onze inwoners van jong tot oud, voor onze gemeenten en met betrokken en bevlogen (zorg)professionals en collega's.
Om een krachtige beweging naar betere gezondheid te kunnen maken, leggen wij in de komende jaren, naast de reguliere uitvoering, onze focus op drie thema's, namelijk Kansrijk opgroeien, Gezonde leefomgeving en Mentale veerkracht.
In een tijd waarin er zowel op nationaal als op internationaal niveau allerlei ontwikkelingen zijn, is het belangrijk om te blijven investeren in preventie, in de publieke gezondheid en in veiligheid. Misschien is het nu wel belangrijker dan ooit.

Als organisatie zijn en blijven we een aantrekkelijk en goed werkgever waardoor onze medewerkers zich elke dag kunnen met energie kunnen inzetten voor het verstevigen van de publieke gezondheid voor alle inwoners in West-Brabant.
Dat doen we samen met onze gemeenten en onze partners. Want wij maken samen gezond gewoon!

Margo Mulder,
bestuursvoorzitter GGD West-Brabant

Sebastiaan Baan,
directeur Publieke Gezondheid

Inhoud

Voorwoord 3

Inleiding 5

2. De aantrekkelijke werkgever 26

Bijlagen 31

Bijlage 1: gebruikte bronnen 32

Bijlage 2: dit is de GGD 33

Inleiding

De leidraad voor ons werken is de lange termijnvisie op publieke gezondheid die we samen ontwikkelden in 2022. Daarvoor vroegen we ons netwerk: wat is nodig voor de publieke gezondheid van de toekomst? We gingen in gesprek met inwoners en partners, wat leidde tot onze toekomstvisie: Wij maken samen gezond gewoon. Een visie met lange termijn focus, waarin gezondheid vanzelfsprekend onderdeel is van alle keuzes - individueel, organisatorisch en in samenwerking.

In de eerste beleidsperiode waarin we aan de slag gingen met onze toekomstvisie realiseerden we continuïteit in de reguliere dienstverlening. Een Brabantbrede visie, en uitvoering, op de jeugdgezondheidszorg. Een aanscherping op de interventies die we uitvoeren voor de gemeenten en de nadrukkelijke inzet van data in onze werkzaamheden. Dit heeft bijgedragen aan de doorontwikkeling van onze dienstverlening, de versterking van de samenwerking met onze (keten)partners en daarmee de bijdrage aan een gezondere inwoner in West-Brabant. De organisatie heeft zich de afgelopen periode doorontwikkeld met het interne programma Samen Vooruit wat heeft bijgedragen aan de professionalisering van de organisatie. Daarnaast is het functieboek vernieuwd en geïmplementeerd. En daarbij is de GGD de afgelopen jaren een financieel gezonde organisatie. We zijn continu in ontwikkeling om de waarde en continuïteit van onze dienstverlening te verbeteren. Zoals het versterken van de infectieziektebestrijding. Dit doen we onder meer samen met de GGD Hart voor Brabant in het traject Samen Sterker en op andere terreinen met andere partners.

Dit beleidsplan markeert de tweede fase, met doelen die aansluiten op de ontwikkelingen van nu. Het beleidsplan beschrijft de focus van het werk, daarmee is het aanvullend op de uitvoering van de reguliere en wettelijke taken (zie bijlage 2). Het beleidsplan is de basis voor de concrete uitwerking in een beleidsbegroting per jaar. Daarin beschrijven we de concrete resultaten die we dat jaar bereiken. Dat doen we vanuit onze kernwaarden eerlijk, gedurfd en vernieuwend. Alleen op die manier bereiken we onze doelstelling.

Wij maken *samen* gezond gewoon: onze 3 hoofdthema's

Onze inzet is publieke gezondheid: we werken aan meer kansen op gezondheid voor iedereen. Dat doen we met collectieve interventies die beschermen, bevorderen en bewaken. Een mooi voorbeeld hiervan is de inzet van Centering Ouderschap in de jeugdgezondheidszorg. Of de wijk-informatiebijeenkomsten over vaccineren. Vanuit preventie maken we de gezonde keuze makkelijker, versterken eigen regie en zorgen voor extra ondersteuning waar dat nodig is. Gezondheid is niet alleen een individuele verantwoordelijkheid - ook de omgeving speelt een grote rol. Daarom werken we aan een gezonde leefomgeving, binnen én buiten. Gezondheid wordt door veel factoren bepaald. Sommige mensen kennen daarin meer uitdagingen, voor hen creëren we extra aandacht vanuit een integrale aanpak in het netwerk om hen heen. Binnen deze brede beweging zetten we in de komende beleidsperiode drie thema's centraal:

1. **Kansrijk opgroeien:** betekent dat ieder kind - ongeacht afkomst, achtergrond of woonplek - de mogelijkheid krijgt om gezond en veilig op te groeien. Juist in de zwangerschap en de eerste levensjaren wordt de basis gelegd voor latere gezondheid. Door vroeg te investeren in een stabiele, stimulerende omgeving en ondersteuning van ouders, verkleinen we gezondheidsverschillen en voorkomen we problemen op latere leeftijd. Gelijke kansen op gezondheid beginnen bij een goede (seksuele) gezondheid, gezond en voorbereid zwanger worden, de ontwikkeling in de buik, waar je wieg staat en de eerste jaren van het opgroeien.
2. **Gezonde leefomgeving:** gezond leven, gezonde voeding & gedrag en mentaal welbevinden starten met een omgeving die daarop is ingericht. Schone lucht, voldoende groen en een inrichting die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten, maken gezonde keuzes vanzelfsprekend. In wijken waar gezondheidsproblemen zich opstapelen, kan de leefomgeving verschil maken: door hinder te verminderen, sociale verbinding te faciliteren en rustplekken te creëren, ontstaat een omgeving waarin mensen gezonder en prettiger kunnen wonen, werken en leven.
3. **Mentale veerkracht:** veerkracht is het vermogen om met tegenslagen om te gaan, stress te reguleren en weer op te krabbelen na moeilijke momenten. Door hierop in te zetten - van jong tot oud - versterken we het fundament voor een gezond leven. Niet alleen voor het individu, maar juist ook door slimme aanpassingen in de omgeving van mensen. Door de collectieve veerkracht te versterken helpen we bijvoorbeeld jongeren om zich staande te houden in een wereld vol prikkels en verwachtingen. Het ondersteunt ouderen bij het omgaan met verlies, eenzaamheid of gezondheidsproblemen. Het bevordert zelfredzaamheid, verkleint de kans op psychische klachten en maakt het makkelijker om hulp te zoeken wanneer dat nodig is. Zo draagt mentale veerkracht bij aan een samenleving waarin gezondheid niet alleen een individueel streven is, maar een gedeelde kracht.

Zó maken wij in de beleidsperiode 2027-2030 *samen* gezond gewoon: onze ambities

In 2030 willen we dat gezondheid voor iedereen vanzelfsprekend is - ongeacht waar je wieg staat, hoe oud je bent, of wat je achtergrond is. We streven naar:

1. Kansrijk opgroeien, waarbij kinderen en jongeren en hun ouders - ongeacht hun startpositie - toegang hebben tot een stimulerende omgeving, ondersteuning bij hun ontwikkeling en betrouwbare informatie. De basis voor gezondheid wordt al vóór de geboorte gelegd, met aandacht voor seksuele gezondheid, opvoedondersteuning en een gezonde start.
2. Een gezonde leefomgeving waarin bewegen, ontmoeten en ontspannen vanzelfsprekend zijn. Denk aan wijken met schone lucht, gezond voedselaanbod, voldoende groen, veilige wandelroutes en plekken die sociale verbinding stimuleren.
3. Mentale veerkracht voor iedereen, van jong tot oud. Inwoners kunnen omgaan met stress en tegenslagen, voelen zich gesteund door hun omgeving en weten waar ze terecht kunnen voor hulp. Preventie en weerbaarheid zijn verankerd in beleid, onderwijs en zorg.

Deze ambities vragen om samenwerking tussen gemeenten, GGD'en, inwoners, partners én onze GGD-collega's. Alleen samen kunnen we gezondheid structureel en duurzaam versterken.

Wij allemaal, met de GGD als sterkere uitvoerder én betere kennispartner

Publieke gezondheid is een hoog maatschappelijk goed. Om dit continu onder de aandacht te houden en te voorkomen dat het achteruit gaat, vraagt het inwoners, gemeenten, partners en GGD om met elkaar samen te werken aan structurele oplossingen voor gezamenlijke maatschappelijke uitdagingen. De uitdagingen die we schetsen kunnen nooit door één partner alleen worden opgelost. We hebben elkaar en elkaars expertises nodig om complementair te zijn. We moeten elkaars ingangen kennen om inwoners te bereiken en elkaars belangen om ongewenste discussie over domeinen te voorkomen. 'Wij' is niet de GGD, 'Wij' is niet de gemeente, 'Wij' is niet de inwoner. 'Wij' zijn het allemaal samen, want wij maken *samen* gezond gewoon!

De GGD als sterkere uitvoerder:

- **De GGD is geworteld in de haarvaten van de samenleving.** Onze professionals maken dagelijks het verschil in wijken, scholen en gemeenten. Door hun brede expertise en nabijheid zijn wij in staat om snel, effectief en betrouwbaar te handelen bij gezondheidsvraagstukken.
- **Wij verbinden beleid met praktijk.** We vertalen complexe gezondheidsdata naar concrete adviezen voor gemeenten en partners. De inhoudelijke kracht en focus van de GGD ligt ook in de populatiebenadering, het collectief. Deze sociaal medische benadering vormt een unieke invalshoek voor beleid.
- **Onze kracht ligt in samenwerking.** Publieke gezondheid vraagt om een integrale aanpak. De GGD werkt samen met gemeenten, zorginstellingen, kennispartners en inwoners aan structurele oplossingen die gezondheid duurzaam versterken.

De GGD als betere kennispartner

- **We verstevigen regionale kennisnetwerken.** Door samen te werken met academische werkplaatsen, hogescholen, provincie en zorginstellingen brengen we regionale kennis samen en verbinden deze met landelijke inzichten. We ontwikkelen een gezamenlijk systeem van professionele, wetenschappelijke en ervaringskennis. We verrijken onze data met die van andere organisaties. Gemeenten baseren hun gezondheidsbeleid hiermee op actuele en betrouwbare data. Met actueel bedoelen we zowel longitudinale data (trage cijfers) en korte termijn data (snelle cijfers). Daarnaast adviseren we actief en gedurfd bij ontwikkelingen in onze regio waarbij gezondheid een vraagstuk is.

- **We ontwikkelen datagestuurd.** We werken continu aan het verbeteren van onze dienstverlening. Via leernetwerken zoals die van ZonMw en de Academische Werkplaatsen verdiepen we onze kennis over preventie en gezondheidsbevordering, en delen we deze actief met partners in het veld. Hierin borgen we het benutten van ervaringskennis vanuit inwoners. Ook inzichten uit andere regio's of domeinen benutten we voor onze inwoners. Zo dragen we continu bij aan het verspreiden van nieuwe inzichten en de implementatie daarvan.

Opbouw van dit document

Na deze inleiding verdiepen we ons langs de vier pijlers van de toekomstvisie in de beweging die we 2027-2030 in gang willen brengen. Vanuit de vraag 'wat ervaren onze inwoners in 2030?'. Dit werken we uit naar de opgaven die we hiervoor vanuit het netwerk aanpakken. Het laatste hoofdstuk beschrijft de ambitie van de GGD om een aantrekkelijke werkgever te zijn. Dat vraagt investering in onze collega's. Zij vormen het hart van de publieke gezondheid. Hun werk in wijken, op scholen en gemeenten, maken het verschil voor onze inwoners. Maar dit vraagt ook een gezonde organisatie. Een organisatie die vooruitkijkt en actief werkt aan vertrouwen van inwoners en partners. Dat vraagt ook financieel gezond beleid. Dit vormt de basis voor continuïteit en kwaliteit. Financiële fitheid is een voorwaarde om gezond gewoon te maken.

1. De pijlers voor publieke gezondheid

1.1 Voorkomen als het kan, beschermen als het moet

1.2 Zelf, maar niet alleen

1.3 Iedereen verschillend, allemaal gelijk

1.4 Overal om ons heen, binnen en buiten

1.1 Voorkomen als het kan, beschermen als het moet

Wij maken samen gezond gewoon

Preventie is dé sleutel tot een gezonde toekomst. Daarom zetten we daar vol op in, vanuit het principe van positieve gezondheid. Maar natuurlijk blijven we ook klaar staan om mensen te helpen als dat nodig is.

Hier gaan we voor

In 2030 ervaren inwoners in Brabant dat de gezonde keuze de makkelijkste keuze is. Naast ongezond aanbod staat veel meer gezond aanbod. Samen met partners verstevigen we de toegang tot betrouwbare gezondheidsinformatie. Denk bijvoorbeeld ook aan goede informatie over vaccineren. We jagen de beweging van achteraf oplossen naar voorkomen vooraf. Welke gezondheidsuitdagingen kunnen we voorkomen door te investeren in gezond gedrag? Van onszelf, maar ook vanuit het collectief. Juist voor mensen in een kwetsbare situatie kan deze proactieve benadering het verschil maken. Inwoners voelen dat er mensen en organisaties zijn die opkomen voor hun gezondheid. Ze maken actief gebruik van informatie en interventies die ze vanuit het lokale netwerk aangeboden krijgen.

De opgaven waar we voor staan

Deze pijler draait om het versterken van collectieve preventie en het beschermen van gezondheid waar risico's ontstaan. De drie thema's sluiten hier naadloos op aan:

Thema: kansrijk opgroeien

Het effect van een gezonde start draag je je hele leven mee. Daarom is kansrijk opgroeien een belangrijk thema in deze pijler. Dat begint al bij de bewustwording 'wil ik zwanger worden?'. We zetten in op collectief aanbod in de jeugdgezondheidszorg. Door de gezondheid van jeugdigen te stimuleren, kunnen we vroeg afwijkingen signaleren en extra aandacht geven aan kinderen in kwetsbare situaties en hun ouders. We bieden (aanstaande) ouders opvoedondersteuning samen met onderwijs, kinderopvang en jeugdhulp. We beschermen tegen schadelijke invloeden, zoals een ongezonde leefstijl, armoede, stress en onveilige thuissituaties.

In 2030:

- wordt 100% van de kinderen in kwetsbare situaties binnen 3 maanden na signalering vanuit de Stevige Lokale Teams gekoppeld aan passende ondersteuning binnen het netwerk.
- vindt in alle gemeenten structurele samenwerking plaats met onderwijs en jeugdhulp. Er vindt een jaarlijkse evaluatie plaats van:
  - de samenwerking
  - de collectief ingezette interventies
  - het effect hiervan op de gezondheid en gezondheidsverschillen.

Thema: gezonde leefomgeving

Samen met gemeenten, provincie en omgevingsdiensten zorgen we voor de inrichting van de leefomgeving die uitnodigt tot bewegen, ontmoeten en rust. In relevante ruimtelijke plannen is gezondheid expliciet onderwerp, zowel vanuit het oogpunt van het beperken van gezondheidsrisico's als het benutten van kansen voor gezondheidsbevordering. Het inzetten van het voorzorgbeginsel uit de Omgevingswet is een goed voorbeeld van 'voorkomen als het kan'.

In 2030:

- is 100% van de afgesproken ruimtelijke plannen in de regio voorzien van een GGD-gezondheidsadvies vóór besluitvorming.
- rapporteert de GGD jaarlijks over de ontwikkeling van de luchtkwaliteit, geluid en hittestress in haar reguliere verantwoording.

Thema: mentale veerkracht

Vanuit het netwerk versterken we de mentale gezondheid via effectieve programma's op scholen, in wijken en bij kwetsbare groepen. We monitoren stressfactoren en werken samen aan collectieve oplossingen hiertegen. Bij het signaleren van psychische klachten verwijzen we snel door naar passende ondersteuning in het netwerk. Bijvoorbeeld rondom mentale klachten na de bevalling (postpartum depressie). Hiermee bouwen we voort op de integrale netwerken suïcidepreventie en vullen we deze netwerken aan met de focus op het versterken van veerkracht. De veerkracht van inwoners bevorderen we via groepsgerichte interventies en publiekscampagnes.

In 2030:

- bieden alle scholen in het voortgezet onderwijs minimaal één preventieve aanpak voor mentale gezondheid aan.
- voeren GGD-professionals jaarlijks passende screenings uit op stress en veerkracht bij jongeren en ouderen en publiceren we de uitkomsten inclusief handelingsperspectief.

Dit vraagt van de GGD

Een stevige positionering van de GGD als adviseur, verbinder en uitvoerder in het publieke domein. We zijn betrokken bij ontwikkelingen die onze doelen ondersteunen, zoals de beweging van zorg naar gezondheid (AZWA). Het doel is om gezondheid vanzelfsprekend te maken - en dat lukt alleen als we preventie en bescherming structureel verankeren in beleid en praktijk. Dat doen we bijvoorbeeld als regievoerder op de Brabantse kennisinfrastructuur, waarbij we data verrijken met professionele en ervaringskennis zodat informatie op maat gegeven kan worden. Maar bijvoorbeeld ook bij toezicht op de kinderopvang.

1.2 Zelf, maar niet alleen

Wij maken samen gezond gewoon

Niets is zo persoonlijk als je eigen gezondheid. Maar niemand hoeft het alleen te doen. Wie onze kennis wil gebruiken, weet ons te vinden.

Hier gaan we voor

In 2030 voeren inwoners zelf regie over hun gezondheid. Ze hebben dag en nacht (digitale) toegang tot betrouwbare informatie die aansluit op hun situatie en vragen. Ze kiezen bewust voor digitale ondersteuning en nemen maatregelen die niet alleen henzelf, maar ook de mensen om hen heen helpen bij gezond gedrag - van een weloverwogen keuze voor een vaccinatie, tot een groene tuin tot hulp op school of in de buurt.
Samen streven we ernaar dat hulp vragen normaal is. Als het even niet lukt, staat het (professionele) netwerk klaar. Denk bijvoorbeeld aan de taken in de openbare geestelijke gezondheid (OGGZ). Waar nodig werken professionals samen met de inwoner, bekijken de situatie en beslissen samen over passende ondersteuning. Wat nu nog bijzonder is, moet in 2030 gewoon zijn.

De opgaven waar we voor staan

Deze pijler benadrukt dat gezondheid in de eerste plaats van mensen zelf is, maar dat niemand het alleen hoeft te doen. De GGD ondersteunt inwoners, professionals en partners om regie te nemen over hun gezondheid, met toegankelijke kennis, praktische ondersteuning en zo nodig samenwerking op maat.

Thema: kansrijk opgroeien

Kinderen hebben ouders, scholen, zorg en hun omgeving nodig om gezond op te groeien. De GGD ondersteunt gezinnen met opvoedondersteuning, vroegsignalering en samenwerking met partners in het sociaal domein. We zorgen dat kinderen een gezonde start krijgen - met ruimte voor eigen ontwikkeling, altijd omringd door betrokkenheid en indien nodig zorg. Specifieke aandacht gaat uit naar mensen in situaties die hen kwetsbaar kunnen maken, zo investeren we ongelijk om gelijke kansen te bieden. Door toezicht te houden op de kwaliteit van de kinderopvang dragen we bij aan een veilige ontwikkelomgeving voor kinderen.

In 2030:

- is ten minste 80% van de inwoners in de vruchtbare periode bekend met het belang van de vraag ‘wil ik binnen een jaar zwanger worden?’ en heeft toegang tot laagdrempelige, betrouwbare informatie via GGD-kanalen en samenwerkingspartners, afgestemd op hun persoonlijke situatie en keuze.
- zien we dat ouders/verzorgers vaker gebruik maken van digitale middelen die de GGD samen met partners aanbiedt voor het vinden van betrouwbare informatie over kansrijk opgroeien, opvoedondersteuning en het vinden van passende professionele hulp. Dit zien we onder andere terug in de stijging van de bezoekersaantallen op de website van de GGD, Groeigids.nl en een afname van telefoontjes met inhoudelijke vragen bij het Klantcontactcentrum.

Thema: gezonde leefomgeving

Een gezonde leefomgeving ontstaat niet vanzelf. Inwoners kunnen zelf gezonde keuzes maken, maar hebben daarvoor wel een omgeving nodig die uitnodigt tot bewegen, rust en ontmoeting. De GGD werkt samen met gemeenten, omgevingsdiensten en inwoners om gezondheid een plek te geven in ruimtelijke plannen. Zo maken we het makkelijker om gezond te leven - zelf, maar niet alleen.

In 2030:

- is gezondheid een vast onderdeel van het afwegingskader dat gemeenten gebruiken voor ruimtelijke beslissingen door gemeenten en provincie.

Thema: mentale veerkracht

Mentale gezondheid vraagt om persoonlijke veerkracht én sociale steun. De GGD zet in op het versterken van die veerkracht via preventieve programma's, het bespreekbaar maken van psychische klachten en het verbinden van mensen met passende hulp. Positieve gezondheid is hierin onze leidraad. We maken het normaal om hulp te vragen en elkaar te steunen - want mentaal gezond zijn doe je zelf, maar niet alleen.

In 2030:

- is de toegang tot preventieve activiteiten gericht op mentale veerkracht in iedere gemeente onderdeel van de basisinfrastructuur (AZWA).

Dit vraagt van de GGD

Om actief in gesprek te gaan met inwoners om de eigen regie te versterken. Waar nodig komen we naar mensen toe (outreachend werken) om die groep te bereiken voor wie werken aan hun eigen gezondheid minder gemakkelijk is. De uitwerking van het dienstverleningsconcept waarin de GGD zichtbaar, toegankelijk, nabij en verbindend is. Het draait om passende en wendbare ondersteuning, waarbij inwoners zich gesteund voelen in hun eigen regie. Hiervoor gaan we in gesprek met gemeenten, zorgpartners en werkgevers.

1.3 Iedereen verschillend, allemaal gelijk

Wij maken samen gezond gewoon

We zijn allemaal anders, maar willen uiteindelijk allemaal hetzelfde: gezond opgroeien en oud worden. Dat moet écht voor iedereen mogelijk zijn. Wij maken ons sterk voor iedereen in kwetsbare situaties.

Hier gaan we voor

Door de zelfredzaamheid van inwoners te stimuleren creëren we ruimte voor meer aandacht voor mensen die het niet alleen redden. Deze inwoners ervaren een netwerk dat hen actief ondersteunt en betrekt bij het onderzoeken van de drempels waar gezond voor hen nog niet gewoon is. Samen zetten we de stappen om die drempels weg te halen. Zij ervaren een netwerk dat met hen meedenkt en samen een passend aanbod biedt dat aansluit op hun situatie en belevingswereld. Inwoners voelen zich gehoord als ervaringsdeskundige en voelen zich uitgenodigd om mee te denken. In het netwerk komen we op voor de gezondheidsbelangen van groepen die niet vertegenwoordigd zijn aan beleidstafels en in de media. Tim ’s Jongers noemt dit inwoners met minder articulatiemacht.

De opgaven waar we voor staan

Deze pijler gaat over het erkennen van verschillen én het streven naar gelijke kansen op gezondheid. Niet iedereen start op dezelfde plek, maar iedereen verdient een eerlijke kans om gezond te leven. De GGD zet zich in om gezondheidsverschillen te verkleinen door maatwerk en gerichte ondersteuning bij groepen in kwetsbare situaties en algemene voorlichting waar dat kan.

Thema: kansrijk opgroeien

Kinderen verdienen gelijke kansen, ongeacht waar hun wieg staat en waar ze de eerste jaren opgroeien. We zetten in op een gezonde start, met extra aandacht voor de geboorte en voor gezinnen in potentieel kwetsbare omstandigheden. Door vroegsignalering, opvoedondersteuning en samenwerking met onderwijs, jeugdhulp en sterke lokale wijkteams zorgen we dat elk kind veilig en gezond kan opgroeien - met maatwerk waar nodig.

In 2030:

- krijgt 95% van de kinderen in gezinnen in kwetsbare situaties de ondersteuning die zij nodig hebben. Dit kan variëren van normaliseren van gedrag en uitdagingen, tot laagdrempelige ondersteuning of noodzakelijke zorg.

Thema: gezonde leefomgeving

Niet elke wijk biedt dezelfde kansen op gezondheid. Daarom zetten we extra in op leefomgevingen waar gezondheidsproblemen zich opstapelen. Dit kan veroorzaakt worden door de bijvoorbeeld een locatie met een lage luchtkwaliteit, maar bijvoorbeeld ook de samenstelling van de bevolking. We werken samen met gemeenten aan gerichte verbeteringen in wijken met slechte luchtkwaliteit, weinig groen of sociale isolatie. Zo zorgen we dat ook inwoners in kwetsbare situaties kunnen profiteren van een gezonde omgeving.

In 2030:

- heeft minimaal 80% van de wijken, dorpen of kernen met verhoogde gezondheidsrisico's een actieplan om de leefomgeving en gezondheid te verbeteren.
- zijn minimaal 30 grote veranderingen in het ruimtelijk domein doorgevoerd, die bijdragen aan een gezonde leefomgeving voor de meest kwetsbare situaties in onze regio.

Thema: mentale veerkracht

Mentale gezondheid is niet voor iedereen vanzelfsprekend. We bieden laagdrempelige ondersteuning aan groepen die meer risico lopen op psychische klachten, zoals jongeren in stressvolle thuissituaties of ouderen met een klein sociaal netwerk. Door interventies af te stemmen op de leefwereld van mensen, maken we veerkracht bereikbaar voor iedereen.

In 2030:

- ontwikkelen we samen met inwoners interventies en doen we onderzoek om de effectiviteit hiervan te onderbouwen.
- implementeren we bewezen preventieve effectieve programma's in onze regio's.

Dit vraagt van de GGD

Dat we variëren: we durven loslaten waar het goed gaat, en intensiveren waar het nodig is. Dit betekent ook het ontwikkelen van nieuwe werkvormen en het versterken van samenwerking met partners om meer differentiatie mogelijk te maken. We maken gebruik van onderbouwde methodieken, of ontwikkelen nieuwe methodieken om onze doelgroepen te bereiken.

1.4 Overal om ons heen, binnen en buiten

Wij maken samen gezond gewoon

Gezond leven start met een omgeving die daarop is ingericht. Daarom zetten we gezondheid en veiligheid altijd voorop: zowel binnen als buiten, offline en online.

Hier gaan we voor

In 2030 ervaren inwoners dat gezondheid een zichtbaar onderdeel is van besluitvorming over de fysieke leefomgeving. Zij worden actief betrokken en maken, samen met partners, gebruik van betrouwbare informatie over zowel positieve als negatieve gezondheidseffecten. In nieuwe woonwijken zien we zichtbare maatregelen die sociale verbinding, beweging en veiligheid stimuleren. In bestaande situaties met verhoogde gezondheidsrisico's wordt samen met betrokkenen bewust gekeken naar maatregelen die risico's beperken én kansen op gezondheid vergroten. Zoals we op het gebied van infectiepreventie kijken naar risicovolle instellingen. Ook in de digitale omgeving zijn we actief. Via sociale media draagt het netwerk van inwoners, partners en GGD actief bij aan betrouwbare gezondheidsinformatie. Inwoners ervaren bewust en onbewust dat hun omgeving helpt gezond gewoon te maken.

De opgaven waar we voor staan

Deze pijler benadrukt dat gezondheid niet alleen in zorginstellingen of bij de GGD hoort, maar juist in de dagelijkse leefomgeving van mensen. Gezondheid is verweven met hoe wij wonen, werken, leren en leven - in de wijk, op school, op het werk en online. De GGD benut deze contexten actief om gezondheid te versterken.

Thema: kansrijk opgroeien

Een gezonde start begint al in de in de buik en daarna thuis, op school en in de buurt. We benutten deze plekken om vroegtijdig te signaleren, te ondersteunen en te verbinden. Door onze rol in de eerste 1000 dagen uit te breiden naar de leeftijd van -10 maanden t/m 6 jaar. Samen als partners in het onderwijs en jeugdbeleid, zorgen we dat gezondheid een vanzelfsprekend onderdeel wordt van het opgroeien - overal om ons heen.

In 2030:

- werken we omgevingsbewust en verbeteren we de leefomgeving van gezinnen binnen de jeugdgezondheidszorg.

Thema: gezonde leefomgeving

We brengen gezondheid letterlijk de wijk in. Via omgevingsbeleid, wijkontwikkeling en samenwerking met gemeenten zorgen we dat gezondheid, veiligheid en duurzaamheid prioriteit krijgen in de fysieke ruimte. Denk aan het inbedden van gezondheid in ruimtelijke plannen, het delen van kennis over klimaatgerelateerde gezondheidsrisico's, zoals hitte, droogte en infectieziekten, en het versterken van onze adviesrol in regionale en landelijke trajecten, zoals de Actieagenda Industrie en Omwonenden. Maar ook wijkgerichte voorlichtingsbijeenkomsten over vaccineren en kansen voor gezondheidsbevordering.

In 2030:

- signaleren we vroegtijdig gezondheidsrisico's in de fysieke leefomgeving: luchtkwaliteit, geluid, hittestress. Samen met inwoners, gemeenten en partners realiseren we aanpassingen in de leefomgeving die deze risico's verkleinen en/of compenseren.

Thema: mentale veerkracht

Mentale gezondheid speelt in alle domeinen van het dagelijks leven. We werken samen met scholen aan integrale aanpakken voor het versterken van mentale veerkracht bij jongeren. Daarbij stemmen we af op de context van de school en de leefwereld van leerlingen. Ook buiten school - in buurten, gezinnen en online - zoeken we naar manieren om veerkracht te versterken en stress te verminderen.

In 2030:

- realiseren we de toegang tot preventieve activiteiten gericht op mentale veerkracht in iedere gemeente.

Dat vraagt van de GGD

Dat we de omgeving breed inzetten als drager van gezondheid - ook bij thema's die niet direct fysiek zijn. Denk aan sociale veiligheid, mediawijsheid en digitale omgeving. We maken informatie over gezondheidseffecten, als gevolg van omgevingsontwikkelingen, zichtbaar en stimuleren onze partners om inwoners hier beter bij te betrekken. In besluitvormingsprocessen maken wij het belang van gezondheid bij ruimtelijke ontwikkelingen zichtbaarder en agenderen kansen om gezondheidsverbetering mee te wegen. We zetten actief in op het versterken van inwoners met gerichte informatie, zodat zij hun gezondheidsbelangen beter in beeld krijgen.

2. De aantrekkelijke werkgever

GGD West-Brabant

We zien aantrekkelijk werkgeverschap als een noodzakelijke voorwaarde om onze maatschappelijke opdracht waar te maken. De opgaven waar we samen met het netwerk voor staan - van kansrijk opgroeien, tot gezonde leefomgeving en mentale veerkracht - vragen om betrokken, deskundige en wendbare professionals. In een krappe arbeidsmarkt en een complex speelveld is het aantrekken, behouden en ontwikkelen van collega's cruciaal. Dit gaat hand in hand met de doorontwikkeling van de organisatie. De aantrekkelijke werkgever zorgt niet alleen goed voor de mensen in de organisatie. De aantrekkelijke werkgever is ook een gezonde organisatie die zich continu ontwikkelt.

Dit zijn onze opgaven:

a. **Creëren van een gezond werkklimaat als fundament voor duurzame inzetbaarheid**
   We investeren in een werkomgeving waarin collega's zich veilig en gewaardeerd voelen. We stimuleren vitaliteit, herstelmomenten en duurzame inzetbaarheid. We faciliteren loopbaanontwikkeling en bewaken de balans tussen werk en privé. Dit monitoren we door structureel medewerkerbelevingsonderzoek (MBO) en behoeftepeilingen.
b. **Verankeren van medezeggenschap en autonomie in de organisatiecultuur**
   We maken inspraak en dialoog in de hele organisatie een vanzelfsprekend onderdeel van besluitvorming. We stimuleren eigenaarschap, persoonlijke groei en ontwikkeling.
c. **Bouwen aan rust en stabiliteit met een duidelijke koers**
   We zorgen voor heldere kaders, voorspelbare processen en realistische verwachtingen. We voeren veranderingen gefaseerd door en evalueren continu met oog op lange termijnresultaten. We versterken samen de binding en continuïteit binnen en tussen teams en management. Deze beleidsperiode bereikt een grote groep collega's de pensioenleeftijd. We ondersteunen hen in een goede afsluiting van deze levensfase en borgen hun kennis en ervaring in de organisatie.
d. **Communiceer transparant en in dialoog**
   We zetten in op tijdige, begrijpelijke en tweezijdige communicatie. Hierbij kiezen we voor een dialoog boven eenzijdige informatievoorziening. We maken beleid toegankelijk en zichtbaar in de praktijk, zodat collega's, inwoners én partners zich betrokken en gelijkwaardig voelen. We voeren eerlijke gesprekken over fundamentele vragen, stimuleren nieuwsgierigheid en open communicatie.
e. **Maak inclusie zichtbaar en voelbaar**
   We zorgen voor strategisch HR-beleid dat diversiteit omarmt en gelijke kansen biedt. We investeren in scholing, bewustwording en een toegankelijke werkomgeving — fysiek én digitaal. Collega's voelen zich welkom in de GGD. Of je nu in een zeer specialistisch vakgebied werkt, in een grote of kleine locatie of centraal of juist aan de grenzen van het werkgebied, ieders bijdrage is essentieel! Via de werving van nieuwe collega's werken we aan een betere afspiegeling van de samenleving in ons personeelsbestand.

Waarom is dit van belang?

- *Professionals maken het verschil:* zij zijn het gezicht van de GGD in de wijk, op school, bij gemeenten en in crisissituaties.
- *Toenemende complexiteit:* de maatschappelijke opgaven worden complexer en vragen om multidisciplinaire samenwerking, continue verbetering en flexibiliteit.
- *Concurrentie op de arbeidsmarkt:* om talent te behouden en nieuwe collega's aan te trekken, moet de GGD zich onderscheiden als aantrekkelijke werkgever.

Dit vraagt van ons

Een sterke organisatiecultuur

- Vertrouwen, autonomie en samenwerking staan centraal.
- Leiderschap dat ruimte geeft en richting biedt.
- Een cultuur waarin leren, reflectie en ontwikkeling vanzelfsprekend zijn.

Investeren in ontwikkeling

- Opleidingsbudgetten en loopbaanpaden.
- Interne mobiliteit en talentontwikkeling.
- Tijd en ruimte voor scholing, intervisie en kennisdeling.

Wendbare werkstructuren

- Flexibele teams die kunnen inspelen op urgente maatschappelijke vragen.
- Heldere rolverdeling en taakafbakening, met autonomie en ruimte voor initiatief.
- Digitale ondersteuning die werkprocessen vereenvoudigt en versterkt.

Thema	Doelen 2030
Werkplezier & betrokkenheid	≥ 85% van medewerkers geeft aan met plezier en trots bij de GGD te werken (MBO).
Ontwikkeling & scholing	100% van medewerkers heeft jaarlijks een gesprek over de eigen ontwikkeling en toegang tot scholingsaanbod.
Gezond & welzijn	Fysieke en mentale gezondheid staan centraal. Ziekteverzuim structureel lager dan 4% kortdurend verzuim. 85% van de medewerkers geeft aan een gezonde werk-privébalans te hebben.
Instroom & behoud	Vacatures worden binnen 3 maanden vervuld; verloop lager dan 10% per jaar. Interne mobiliteit wordt gestimuleerd.
Leiderschap & cultuur	Alle leidinggevenden werken vanuit verbindend en coachend leidinggeven.
Duurzaamheid	Medewerkers kiezen bewust voor ons als werkgever die bijdraagt aan een betere wereld. In de reguliere verslaglegging zien we een afname in CO2 uitstoot, duurzame mobiliteit, duurzame inkoop en reductie afvalstromen.

De gezonde organisatie

Ook als organisatie moeten we doorontwikkelen, zodat de mensen graag en met plezier bij ons willen werken. Een gezonde organisatie kijkt vooruit. We benutten onderzoek en data om onze koers te bepalen. Onze langetermijn visie 'Wij maken *samen* gezond gewoon' helpt ons voorbij het hier en nu te kijken en te anticiperen op ontwikkelingen in de toekomst.
We werken actief aan vertrouwen van onze inwoners en partners. Zij ervaren GGD-professionals die zichtbaar zijn en nabij zijn, ook online. We maken onze kennis toegankelijk met behulp van verhalen en via verschillende kanalen. We benutten de mogelijkheden van AI om onze boodschap aan te laten sluiten bij diverse doelgroepen. Digitale veiligheid is daarbij essentieel: inwoners moeten erop kunnen rekenen dat hun gegevens veilig zijn. We trainen onze medewerkers hierin en behouden onze certificering (oa. NEN 7510). Dit vraagt ook om financiële gezonde organisatie

Financieel gezond
Een financieel gezonde organisatie is de basis voor continuïteit, kwaliteit en vertrouwen. In een tijd van beperkte middelen en toenemend belang van gezondheid staan taken onder de druk. We gaan het gesprek aan met inwoners en gemeenten om weloverwogen keuzes te maken. We bepalen de focus en taakverdeling samen in het netwerk. We sturen op impact en maken preventie meetbaar, zodat we zien wat werkt. We vernieuwen slim door bewezen diensten over te nemen en ineffectieve werkwijzen af te bouwen.
We ontwikkelen een meerjarenbegroting waarin we keuzes onderbouwen, ruimte behouden voor vernieuwing en onze maatschappelijke opdracht duurzaam vervullen.

Zó maken we *samen* gezond gewoon!

Bijlagen

GGD West-Brabant

Bijlage 1: gebruikte bronnen

Dit beleidsplan is opgesteld met behulp van verschillende bronnen:

- Meer dan **115 collega's** hebben tijdens interactieve werksessies meegedacht over belangrijke bewegingen en ontwikkelingen. Aanvullend zijn eerste lijnen besproken met de medezeggenschap (OR en professionele adviesraden), managers en inhoudsdeskundigen.
- Meer dan **2000 inwoners** hebben via vragenlijstonderzoek en straatinterviews aangegeven wat zij belangrijk vinden voor hun gezondheid.
- Input van **bestuurlijke gesprekken** van de afgelopen periode zoals de vergaderingen van het Algemeen Bestuur (2025)
- Verschillende **landelijke rapporten** en onderzoeken zijn benut om maatschappelijke bewegingen en trends te voorspellen die in de periode 2027-2030 relevant zijn:

  Volksgezondheid Toekomstverkenning 2024 van het RIVM.
  Samenhangende preventiestrategie van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
  Nederland 2040. Een toekomstbeeld - Keuzes voor de lange termijn, van de denktank Nederland 2040.
  Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg - Samen voor kwaliteit van bestaan door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
  Aanvullend Zorg- en welzijnsakkoord door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
  Economisch perspectief op gezondheid en preventie van het Centraal Planbureau (CPB).
  Sociale en culturele ontwikkelingen 2025 door het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP).
  Concepttekst landelijke nota gezondheid (verwacht 2025).
  Geef ruimte aan jongeren, van de Young Professionals Brabant .
  Toekomstmakers Een gezonde toekomst in Brabant van de Young Professionals Brabant.

Bijlage 2: dit is de GGD

In het overzicht hieronder zijn onze werkzaamheden gekoppeld aan:

1. Het basispakket: de wettelijke taken die de GGD uitvoert voor alle gemeenten en taken waartoe het algemeen bestuur heeft besloten (binnen het basispakket kunnen gemeenten eigen keuzes maken, dat noemen we lokale accenten).
2. Plustaken: wil een gemeente meer dan het basispakket, dan kan zij plustaken inkopen.
3. Overig: taken die anderen dan gemeenten afnemen en financieren.

Opbrengsten

- Gemeentelijke bijdragen
- Opbrengst uit tarieven
- Overige opbrengsten

Toelichting overige opbrengsten

Deze bestaan onder andere uit:

- Opbrengsten vanuit Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant voor de GHOR.
- Opbrengsten uit subsidies.
- Opbren plusproducten gemeenten.

Werkzaamheden	Basispakket	Plustaken	Overig
Jeugdgezondheidszorg	x	x	
Infectieziektebestrijding	x		
Tuberculosebestrijding	x		
Medische milieukunde	x		
Technische hygiënezorg	x	x	
Seksuele gezondheid	x		
Reizigersadvies			x
Forensische geneeskunde	x	x	
Preventieprogramma's	x	x	
Inspecties kinderopvang	x	x	
Toezicht Wmo		x	
Onderzoek en advies	x	x	x
Beleid	x		
Geneeskundige hulpverlening bij rampen	x		
Openbare geestelijke gezondheidszorg	x	x	

Wij maken
samen
gezond
gewoon

GGD West-Brabant
088 639 2000
info@ggdwb.nl
www.ggdwb.nl

GGD West-Brabant